

Phân tích tư tưởng nhân nghĩa trong Bình ngô đại cáo

Author : Thu Trang

Phân tích tư tưởng nhân nghĩa trong Bình ngô đại cáo

Bài làm

*“Nghe hồn Nguyễn Trãi phiêu diêu
Tiếng gươm khua, tiếng thơ kêu xé lòng”*

Hai câu thơ trên của Tố Hữu đã thể hiện được tinh thần thơ Nguyễn Trãi. Được biết đến là một trong những nhà thơ nổi tiếng của văn học Việt Nam. Tác phẩm Bình ngô đại cáo được đánh giá như bản tuyên ngôn độc lập thứ 2 của Việt Nam ta. Hãy cùng bài viết Phân tích tư tưởng nhân nghĩa trong Bình ngô đại cáo.

Tác giả lấy việc nhân nghĩa để nói trong thời điểm hiện tại:

*“Đem đại nghĩa thắng hung tàn
Lấy chí nhân thay cường bạo”*

Tác giả muốn nhấn mạnh và đề cao việc sử dụng đại nghĩa để chiến thắng sự hung tàn, lấy nhân chí chiến thắng sự cường bạo. Điều này có thể áp dụng trong bất cứ trường hợp nào. Đặc biệt khi đó đất nước ta đang trong hoàn cảnh bị giặc Minh xâm lược.

Nhà thơ cũng liệt kê rõ tội ác của giặc Minh:

*“Độc ác thay trúc Nam Sơn không ghi hết tội
Dơ bẩn thay nước Đông Hải không rửa sạch mùi”*

Tội ác của giặc Minh không gì là không thể rửa hết được tội. Vì vậy Nguyễn Trãi đã liệt kê những tội ác cho toàn bộ dân Đại Việt cùng biết. Sau đó, nhà thơ đã nhấn mạnh vào nhân nghĩa trí đức là tiền đề loại bỏ sự xâm lược của giặc Minh mà ngày đầu bài thơ đã nhấn mạnh bày tỏ niềm tự hào dân tộc:

*“Như nước Đại Việt ta từ trước
Vốn xưng nền văn hiến đã lâu
Núi sông bờ cõi đã chia
Phong tục Bắc Nam cũng khác*

*Từ Triệu, Đinh, Lí, Trần bao đời gây nền độc lập
Cùng Hán, Đường, Tống, Nguyên mỗi bên xưng đế một phương”*

Sau đó nhà thơ đã nhắc đến những biến cố lịch sử của những người đi trước:

“Lưu Cung tham công nên thất bại
Triệu Tiết thích lớn phải tiêu vong
Cửa Hàm Tử bắt sống Toa Đô
Sông Bạch Đằng giết tươi Ô Mã”

Biến cố này đã để lại cho chúng ta nhiều bài học quý giá. Để tiếp tục phát triển tinh thần nhân nghĩa chiến thắng các cuộc chiến chống giặc xâm lược, chúng ta không chỉ có tinh thần đoàn kết mà cần có tinh thần chiến đấu, tình yêu đất nước để có được những chiến thắng:

“Ngày mười tám, trận Chi Lăng, Liễu Thăng thất thế
Ngày hai mươi, trận Mã An, Liễu Thăng cụt đầu.
Ngày hăm lăm, bá tước Lương Minh bại trận tử vong”

Sự hào hùng, quyết chiến của dân tộc ta được thể hiện qua các câu thơ sau:

“Đánh hồi trống thứ nhất, sạch không kinh ngạc
Đánh hồi trống thứ hai, tan tác chim muông...”

Nhân nghĩa chính là yếu tố quan trọng để dành được chiến thắng. “Chí nhân, đại nghĩa” là nền tảng của chủ nghĩa nhân đạo dân tộc ta bao nhiêu đời nay. Ở đây Nguyễn Trãi nêu cao chủ nghĩa nhân đạo gắn liền với chủ nghĩa yêu nước, quyết chiến, quyết thắng vì đất nước độc lập.

Sau đó, nhà thơ tiếp tục đề cao vai trò của triết lý nhân nghĩa, tinh thần nhân nghĩa. Tinh thần ấy đã giúp chiến thắng tất cả, chiến thắng trong các cuộc chiến chống giặc xâm lược. Để rồi sau những chiến thắng ấy, chúng ta tiếp tục chiến đấu xây dựng và phát triển tổ quốc:

“Xã tắc từ đây vững bền
Giang sơn từ đây đổi mới”

Bình ngô đại cáo là tác phẩm nổi bật về tư tưởng nhân nghĩa. Đây được coi là bản tuyên ngôn độc lập thứ 2 của dân tộc ta sau Nam Quốc Sơn Hà. Triết lý nhân nghĩa của Nguyễn Trãi tiềm ẩn như mỏ quặng quý mà ta phải đào sâu, khai thác. Cùng với đó là chủ nghĩa yêu nước hết lòng vì dân tộc, chiến thắng quên mình để bảo vệ độc lập Tổ Quốc.

Phân tích tư tưởng nhân nghĩa trong Bình ngô đại cáo đã thể hiện được tinh thần yêu nước của Nguyễn Trãi. Lồng ghép trong đó là tinh thần yêu nước, hy sinh thân mình để bảo vệ tổ quốc.